

SKRIVELSE

2015-09-20

Ärendenr:

NV-01521-15

Uppdrag att koordinera genomförandet av grön infrastruktur i Sverige (M2015/684/Nm)

Delredovisning

1. Uppdrag

Regeringen gav den 5 februari 2015 Naturvårdsverket i uppdrag att koordinera arbetet med att utveckla en fungerande grön infrastruktur i svenska land-, vatten- och havsområden. Arbetet ska ske i samarbete med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och andra berörda myndigheter och aktörer på lokal och regional nivå när så är relevant. Uppdraget baseras bland annat på de riktlinjer och den genomförandeplan som Naturvårdsverket tagit fram för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur på land och i vatten¹. Länsstyrelsernas pågående arbete med grön infrastruktur, bland annat inom ramen för uppdrag 64 i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2015, är en central del av genomförandet och ska koordineras av Naturvårdsverket.

2. Genomförande

Naturvårdsverket har identifierat fyra delområden som bör kunna ligga till grund för arbetet med regeringsuppdraget. Dessa är:

- vägledning och organisation
- samverkan och kommunikation
- kunskapssammanställning och analys
- verktyg och innovation

Hittills har Naturvårdsverket prioriterat arbetet med att ta fram riktlinjer och en genomförandeplan avseende regionala handlingsplaner för grön infrastruktur samt en kommunikationsplan för koordineringsuppdraget. Detta eftersom den fortsatta koordineringen ska baseras på de framtagna riktlinjerna.

En av de viktigaste komponenterna i det svenska arbetet med grön infrastruktur är de regionala handlingsplanerna för grön infrastruktur. Naturvårdsverket har till länsstyrelserna framfört att vi under 2015 prioriterar arbetet med att ta fram riktlinjer och genomförandeplan för de regionala handlingsplanerna. Vidare har

¹ Regeringskansliets diarienummer M2014/1948/Nm

vi planerat för att fyra länsstyrelser under andra halvåret 2015 genomför förberedande arbete som samtliga länsstyrelser kan dra nytta av.

2.1. Vägledning och organisation

Koordinatorer

Naturvårdsverket har rekryterat en koordinator för arbetet med grön infrastruktur. Koordinatorm tillträdde sin tjänst den 1 september. Även Havs- och vattenmyndigheten har utsett en handläggare med motsvarande ansvar för grön infrastruktur i vattenmiljöer.

Myndighetsgrupp - som en del i samordningen

Naturvårdsverket har i arbetet med regeringsuppdraget att ta fram riktlinjer och genomförandeplan etablerat en särskild myndighetsgrupp för nationell samverkan mellan ansvariga nationella myndigheter och länsstyrelserna. Vi vill att gruppen ska fortsätta under arbetet med koordineringsuppdraget. En viktig uppgift för gruppen kommer att vara ansvarsfördelningen, där verksamhetsområden och åtaganden måste göras tydliga. En viktig insats som gjorts för att nå detta är framtagandet av en kommunikationsplan, där myndighetsgruppen konsulterats.

Vägledning

Riktlinjerna för länsstyrelsernas regionala handlingsplaner utgör underlaget för det fortsatta arbetet².

2.2. Delaktighet och kommunikation

Kommunikationsplan

Fyra uppföljningsbara kommunikationsmål har tagits fram, målgrupper har utsetts, och en strategi utformats. Kommunikationsplanen inkluderar även en aktivitetsplan som täcker hela uppdragstiden. Ett av de viktigaste kommunikationsmålen är *samsyn* om vad som inryms i begreppet grön infrastruktur, vad som ryms inom projektiden, samt att klargöra olika myndigheters respektive ansvar.

Kommunikationsplanen riktar sig till:

1. myndigheter som har regeringsuppdrag att direkt jobba med eller samverka inom ämnesområdet grön infrastruktur,
 - myndighetsgruppen med representanter huvudsakligen från samverkansmyndigheterna³ bildar nätverk och håller regelbundna möten.
 - regionsamrådsgruppen⁴, sammankallas av Naturvårdsverket i en workshopserie.

² se redovisningen (NV-06340-14) Regeringskansliets, diarienummer M2014/1948/Nm

³ Med samverkansmyndigheterna avses Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Dessutom representeras Länsstyrelsen av fyra län.

⁴ Regionsamrådsgruppen är utsedda representanter från Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten samt regionala handläggare som företräder respektive Länsstyrelse.

2. andra målgrupper i samhället som kan verka för en bättre grön infrastruktur. I kommunikationen ingår både förklaring av begreppet och en dialog om hur grön infrastruktur kan införas, implementeras och användas på olika nivåer och för olika funktion i samhället.

Under 2015 har kommunikation främst skett inom ramen för ”riktlinjeuppdraget”. Samråd och samverkan har gett värdefulla inspel till det fortsatta arbetet med koordineringsuppdraget. Vi hänvisar till slutredovisningen av riktlinjeuppdraget⁵.

2.3. Kunskapssammanställning och analys

Inom ramen för arbetet med riktlinjeuppdraget har ett antal utredningar genomförts eller initierats, se det uppdragets slutredovisning. Följande pågående utredningar sker i fortsättningen inom ramen för arbetet med koordineringsuppdraget.

Naturvårdsverket utreder förutsättningarna för att knyta en vetenskaplig referensgrupp till arbetet med grön infrastruktur. Gruppen skulle kunna konsulteras för metod- och kompetensutveckling. Referensgruppen skulle vara ett sätt att minska glappet mellan forskning och implementering inom området.

Artdatabanken

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har gett Artdatabanken i uppdrag att bistå myndigheterna i arbetet med grön infrastruktur. Syftet med uppdraget är att bidra med underlag för regional prioritering av arter och naturtyper utifrån betydelse och förutsättningar för grön infrastruktur för ett urval arter och naturtyper

Artdatabankens arbete med detta uppdrag pågår och ska redovisas i december 2015.

Förberedande arbete vid fyra länsstyrelser

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har gett fyra länsstyrelser i uppdrag att under det andra halvåret 2015 genomföra förberedande arbete som samtliga länsstyrelser kan dra nytta av i sitt arbete med att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur.

- Länsstyrelsen i Västerbottens län ska analysera och testa en metod för att använda kunskapsunderlag om skogliga värdekärnor, samt kunskaper om styrmedel och befintligt skyddsarbete samt annan naturvårdsanpassning i skog, för att identifiera åtgärdsbehov och prioriteringar i det fortsatta bevarandearbetet för skog.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län ska analysera några arters förutsättningar i Valle-området, med utgångspunkt i deras behov av grön infrastruktur. I arbetet ingår att identifiera åtgärdsbehov och prioriterade insatser.
- Länsstyrelsen i Jönköpings län ska ta fram en gemensam modell för hur "tysta områden" kan kartläggas på regional nivå.

⁵ Regeringskansliets diarienummer M2014/1948/Nm, NV-06340-14

- Länsstyrelsen i Skåne län ska ta fram ett förslag på hur man kan identifiera värdestrakter och åtgärdsbehov för miljöer i odlingslandskapet. Arbetet ska utgå från grundkartor som Metria eller länsstyrelsen tagit fram, som beskriver områden med höga värden. Arbetet ska omfatta analyser av bevarandeförutsättningar och prioriteringar av åtgärder.

Tre av de fyra länsstyrelserna ska inom ramen för uppdragen arbeta med akvatiska miljöer:

- Länsstyrelserna i Västerbottens och Västra Götalands län ska utifrån dagens kunskapsnivå och tillgång på digitalt kartmaterial testa och utvärdera en arbetsmodell för grön infrastruktur och naturvärdesbedömning i marina miljöer framtagna av Aquabiota. I arbetet ingår att utvärdera vilka kunskapsinsatser som är mest prioriterade för att komma vidare i arbetet.
- Länsstyrelsen i Jönköpings län ska utarbeta motsvarande arbetssätt i *limniska* miljöer. I uppdraget bör ett särskilt fokus läggas på olika övergångszoner mellan naturtyper, såsom övergången mellan mark och vatten (strandlinje, svämplan etc.).

Länsstyrelsernas förberedande arbete ska redovisas i december 2015.

Erfarenheter från större projekt

Naturvårdsverket använder uppgifter från andra myndigheter från olika större forsknings och samarbetsprojekt, bland annat EU-arbetsgrupper och från Life-projekt (se riktlinjeredovisningen).

2.4. Verktyg och innovation

Framtagande av en IT-baserad plattform

Riktlinjeuppdraget omfattar att ta fram en IT-plattform som stöd för de regionala handlingsplanerna. Naturvårdsverket har i uppdragsdialog med regeringskansliet förtydligat att behov av information, och hur den ska göras tillgänglig för länsstyrelser och andra parter, behöver utredas koordinerat med framtagande av riktlinjer och genomförandeplan. Naturvårdsverkets uppdrag om IT-plattform innebär därmed ett långsiktigt arbete att hålla ihop insatser hos olika parter så att den information som krävs för att länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för samt andra aktörers arbete med grön infrastruktur ska fungera effektivt. Projektet har planerat och initierat en samordnad utveckling och förvaltning av de IT-stöd som krävs i samverkan med berörda myndigheter. Naturvårdsverket har inlett ett gemensamt projekt med länsstyrelserna som innebär att länsstyrelserna en förstudie för att klarlägga behovet av IT-stöd för de regionala handlingsplanerna.

Förstudien ska belysa behovet av funktionalitet, vilka IT-stöd som redan finns och om det finns behov av anpassning eller nyutveckling av IT-stöd, hur underlagsdata är tillgängliggjort idag, hur underlag från arbetet med regionala handlingsplaner kan tillgängliggöras, samt vem bör ta ansvaret för dataförsörjningen. Förstudien tar sin grund i regeringens övergripande strategi

om samverkan och enhetlighet, samt de riktlinjer och den genomförandeplan som Naturvårdsverket tagit fram. Förstudiens slutleverans blir en projektplan med riskbedömning för genomförandet samt ett konceptuellt lösningsförslag för genomförande av de åtgärder som förstudien pekar ut. Försvarsmakten och Lantmäteriet ges möjlighet att lämna synpunkter på förslagen och att delta i arbetet.

Förstudien ska redovisas senast den 31 oktober 2015. En IT-baserad lösning ska, i alla fall till delar, vara på plats från den 1 januari 2016.